# ACTIVITATEA COMUNITĂȚII STATELOR INDEPENDENTE ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI COMBATERII TERORISMULUI

*Cristina EJOVA*
**CZU: 327.7/.8** cristinaejova@gmail.com

Lupta împotriva terorismului internațional este realizată de instituții de diferit nivel, inclusiv organizații regionale precum Comunitatea Statelor Independente (CSI), care demonstrează experiență de combatere eficientă a terorismului în formatul cooperării dintre statele membre ale CSI. Acest mecanism se realizează prin intermediul Tratatului de cooperare pentru combaterea terorismului (1999), elaborat în dispozițiile Protocolului privind procedura și desfășurarea măsurilor comune antiteroriste pe teritoriile statelor membre CSI. Programele de combatere a terorismului internațional și a altor manifestări ale extremismului, de exemplu, dezvoltate pentru perioada 2020-2022, vin să coordoneze eforturile statelor CSI în prevenirea și contracararea fenomenului vizat.

Activitatea principală privind cooperarea statelor membre CSI în lupta împotriva terorismului este realizată de organele statutare ale comunității, precum Consiliul șefilor de stat, Consiliul șefilor de Guvern, Consiliul miniștrilor Afacerilor Interne, Consiliul miniștrilor Apărării și la nivelul organelor interne ale statelor. Cu toate acestea, pentru a spori eficacitatea demersurilor întreprinse de state în cadrul cooperării lor, s-a decis crearea unui organism permanent care să coordoneze și să desfășoare toate activitățile actuale în acest domeniu. Centrul antiterorist al CSI (CAT al CSI) a devenit un asemenea organism, înființat în anul 2000, prin decizia Consiliului șefilor de stat ai CSI.

Conform statutului său, CAT al CSI este un organism sectorial permanent specializat al CSI, ale cărui sarcini principale sunt: menținerea unei baze de date speciale a organizațiilor teroriste internaționale și liderilor acestora, dar și a organizațiilor neguvernamentale care oferă asistență teroriștilor; organizarea exercițiilor de combatere a terorismului și participarea la pregătirea cadrului de reglementare pentru combaterea terorismului. Evidențiem că CAT al CSI, în desfășurarea activităților sale, folosește capacitățile unităților antiteroriste ale serviciilor de securitate, precum și serviciile speciale ale statelor membre CSI și Banca de Date Informațională Unită ale acestor servicii. CAT al CSI are dreptul de a solicita informațiile de care are nevoie de la autoritățile competente ale statelor membre CSI, precum și de a crea divizii regionale (birouri, reprezentanțe, sucursale).

Unul dintre rezultatele vizibile ale activităților CAT al CSI este dezvoltarea de programe interstatale de cooperare între statele membre CSI în lupta împotriva terorismului internațional și a altor manifestări ale extremismului; pregătirea tratatelor internaționale și a actelor legislative tip; eliberarea lunară a informațiilor și a materialelor analitice care reflectă situația operațională. Specialiștii centrului sunt

implicați direct în revizuirea și aprobarea proiectelor de documente supuse spre examinare de către cele mai înalte organe ale comunității – Consiliul șefilor de stat al CSI și Consiliul șefilor de guvern.

CAT al CSI este condus de un șef numit prin decizia Consiliului șefilor de stat al CSI la propunerea Consiliului șefilor agențiilor de securitate și a serviciilor speciale din statele membre CSI [1]. În momentul actual, șeful CAT al CSI este generalul colonel de poliție Andrei Novikov.

Necesitatea sporirii eforturilor CAT al CSI pentru stabilirea unui sistem de măsuri de combatere a extremismului și terorismului a fost determinată de prognozarea situației din regiune și analizarea informațiilor parvenite de la autoritățile competente ale statelor din regiunea Asiei Centrale. Astfel, în anul 2001, a fost înființat Departamentul CAT al CSI pentru regiunea Asiei Centrale, situat în Bishkek.

Exercițiile comune de combatere a terorismului organizate și desfășurate de CAT al CSI au o importanță deosebită în contextul planificării strategice a problemelor de interacțiune între statele membre CSI în lupta împotriva terorismului. Din anul 2001, pe teritoriul ţărilor din CSI au loc instrucţiuni militare comune ale detaşamentelor serviciilor speciale împotriva terorismului.

Cel mai important domeniu de lucru al CAT al CSI este coordonarea căutării interstatale a teroriștilor. În ultimii ani, CAT al CSI a acumulat informații detaliate cu privire la 10 mii de persoane incluse în lista căutărilor interstatale, dintre care mai mult de 5 mii sunt persoane care iau/au luat parte la ostilități pe teritoriile statelor non-CSI. În același timp, au fost colectate aproape 4.000 de fotografii ale unor persoane din aceste categorii, ceea ce a făcut căutarea mult mai ușoară. Ca urmare a informațiilor furnizate de centru, au fost identificate și reținute zeci de persoane, ale căror date au fost transmise de către inițiatorii căutării, fiind lansate măsuri de extrădare a acestora. Agențiile de securitate și serviciile speciale ale statelor membre CSI, cu asistența CAT al CSI, desfășoară anual un set de activități de căutare, coordonate sub numele de cod „Tral-Antiterror” [2, p. 149].

Un factor important în activitatea CAT al CSI este cooperarea activă cu structurile internaționale relevante. Centrul dezvoltă cu succes cooperarea cu Direcția executivă a Comitetului pentru combaterea terorismului al ONU (CTED al ONU), Direcția de prevenire a terorismului al Oficiului ONU pentru Droguri și Criminalitate (*UNODC's Terrorism Prevention Branch*), Unitatea antiteroristă a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (UAT a OSCE), Organizația Internațională a Poliției Criminale – Interpol, Structura regională antiteroristă a Organizației de cooperare de la Shanghai, Centrul regional de informare și coordonare al Asiei Centrale pentru combaterea traficului ilicit de droguri, substanțe psihotrope și precursorii acestora (CARICC) etc.

Suplimentar, în anul 2018, a fost semnat un memorandum de înțelegere între CAT al CSI și Birou al Națiunilor Unite de luptă împotriva terorismului (*United Nations Ofiice of Counter Terrorism*), care face posibilă inițierea de proiecte și

programe comune în domeniul combaterii terorismului pentru a sprijini implementarea echilibrată a Strategiei globale de combatere a terorismului a ONU, realizarea schimbului de informații, desfășurarea evenimentelor comune și consultărilor în domeniul prevenirii și combaterii terorismului.

Anterior, în anul 2016, CAT al CSI a devenit membru al Rețelei globale de cercetare a terorismului a Direcției Executive a Comitetului de combatere a terorismului a Consiliului de Securitate al ONU (*Global Counter-Terrorism Research Network of Counter-Terrorism Committee Executive Directorate of UN*). Totodată, la 25 septembrie 2019, Consiliul de Securitate al ONU a găzduit un briefing privind cooperarea CSI, Organizației de cooperare de la Shanghai (OCS) și Organizației Tratatului de Securitate Colectivă (OTSC) cu ONU și contribuția acestor organizații la combaterea amenințărilor teroriste [2, p.149]. S-a remarcat faptul că CSI, OCS și OTSC au o bogată experiență în lupta împotriva terorismului și contribuie semnificativ la asigurarea stabilității pe continentul eurasiatic și în țările din Asia Centrală. În același timp, raidurile periodice ale teroriștilor străini pe teritoriul țărilor din Asia Centrală, precum și activitatea de recrutare a structurilor teroriste care operează în regiune, inclusiv a celor asociate cu ISIS, provoacă îngrijorare pentru contracararea acestui fenomen. Nordul Afganistanului riscă să devină un nou punct de sprijin pentru organizațiile teroriste internaționale conduse de ISIS. Una dintre activitățile CSI, OCS și OTSC ar trebui să fie lupta împotriva implicării cetățenilor în activități teroriste în toate etapele: de la cea a „îndoctrinării” la revenirea din regiunile cu „activitate teroristă crescută” după dobândirea așa-numitei „experiențe de luptă” [3].

A fost stabilit contactul cu Comitetul de experți al Consiliului Europei în Combaterea Terorismului (CODEXTER), unde CAT al CIS deține statutul de observator.

După cum putem observa, CSI se află într-un dialog constructiv cu diferite organizații internaționale pentru a găsi modalități eficiente de combatere a terorismului pe plan regional.

***Referințe:***

1. *Антитеррористический центр СНГ.* [Accesat 27.07.2021] Disponibil: https://www.-cisatc.org/132/164
2. ЧЕРНЯВСКИЙ, С. Содружество независимых государств как организация региональной безопасности. В: *Проблемы постсоветского пространства*. 2020, №. 7(2), сс. 142-153.
3. *В Совбезе обсудили сотрудничество ООН с СНГ, ШОС и ОДКБ в борьбе с терроризмом.* [Accesat 27.07.2021] Disponibil: https://news.un.org/ru/story/2019/09/1363642